

RECREATIEGEBIEDEN GEESTMERAMBACHT EN PARK VAN LUNA

SAMENVATTING BESTAANDE PLANNEN EN DENKRICHTINGEN

projectgroep visie Geestmerambacht en Park van Luna
JS, 13-07-20

Bestaande plannen als kader

Voor de twee recreatiegebieden Geestmerambacht en Park van Luna wordt een nieuwe ruimtelijke visie opgesteld. De visie is een actualisatie van de visie voor Geestmerambacht uit 2005. Park van Luna is als onderdeel van de wijk Stad van de Zon ontworpen en sinds de aanleg in 2009 opengesteld voor publiek. Na 10 jaar 'in gebruik' wordt dit gebied meegenomen in de nieuwe visie, inclusief het verbindingsstuk Groene Loper gelegen tussen beide recreatiegebieden.

De actualisatie is bedoeld om de huidige positie / betekenis van de twee recreatiegebieden tegen het licht te houden en daarbij in beeld te brengen welke activiteiten of voorzieningen goed voldoen en waar vernieuwing of verandering wenselijk is. Daar is al over nagedacht in diverse plannen en tijdens bijeenkomsten en er is kennis verzameld over actuele recreatiebehoeften (maatschappelijke trends). Goede ideeën uit bestaande plannen die (nog) zijn blijven liggen en nieuwe ideeën worden op een rij gezet. In de visie komt de afweging terug welke ontwikkelingen een plek kunnen krijgen in de recreatiegebieden. Provinciale aanscherpingen zoals Natuur Netwerk Nederland (NNN) en Bijzonder Provinciaal Landschap zijn daarbij een belangrijk beleidskader.

Quickscan beleid

De samenvatting hieronder is een overzicht van bestaande beleidslijnen voor en denkrichtingen over de ontwikkeling van Geestmerambacht en Park van Luna en omliggend landschap. Deze dienen als 'beleidsfundament' voor de visie. De plannen hebben betrekking op de thema's ruimte, landschap en groen-ecologie, toerisme & recreatie, economie en/of bereikbaarheid. De plannen zijn samengevat op de onderdelen die richting geven aan de vorming van de nieuwe ruimtelijke visie.

Ruimere omgeving

- A. Omgevingsvisie NH2050 (provincie NH; 2018)
- B. Provinciale ruimtelijke verordening (2018) (beleidskader voor o.a. NNN)
- C. Visie op Waterrecreatie in Noord-Holland 2030 (provincie Noord-Holland, 2016)
- D. Regionale Visie Verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord 2030 (ontwikkelbedrijf NHN 2017).
- E. Prachtlandschap Noord-Holland; leidraad landschap & cultuurhistorie (2018)

(Onder voorbehoud van relevantie)

- F. *(MIRT-onderzoek Noordwestkant van Amsterdam (MIRT-NOWA, 2017))*
- G. *(Ruimtelijk-Economische Ontwikkelstrategie (REOS) (2016) en Uitvoeringsprogramma (2017))*

Plangebied

- H. Beleid gemeenten
- I. Ontwikkelingsvisie uitbreiding recreatiegebied Geestmerambacht (2005)
- J. Ontwerpplan Park van Luna (2009)
- K. Transformatieplan Geestmerambacht (okt 2017),
- L. Inspiratiedocument 'Life Energy', (november 2018)

Kwaliteit leefomgeving

De provincie stuurt op een goede balans tussen leefbaarheid en economische ontwikkeling. Een gezonde en veilige fysieke leefomgeving vormt de basis, rekening houdend met het watersysteem, klimaatbestendigheid, ruimtelijke (landschappelijke) kwaliteit en natuur. Om de kwaliteit van de leefomgeving te borgen, zijn bij ontwikkelingen de volgende uitgangspunten van belang:

- ontwikkelingen zijn passend bij waarden, karakteristiek en draagvermogen van het landschap;
- zo veel mogelijk natuurinclusief ontwikkelen, passend bij de context van het gebied;
- Nieuwe ruimtelijk economische ontwikkelingen clusteren rond knooppunten;
- Effecten op ondergrond meewegen (regulatie, waterbuffer, bodemenergie, archeologie e.d.).

In de visie zijn vijf samenhangende bewegingen met ontwikkelprincipes beschreven voor de ontwikkeling van de leefomgeving. Voor Geestmerambacht / Park van Luna is de beweging **Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving** relevant. Deze is gericht op ontwikkelen van natuurwaarden (biodiversiteit) in combinatie met economisch duurzame agrarische sector. De volgende drie ontwikkelprincipes zetten de richting uit:

Natuurlijke processen richtinggevend voor inrichting en beheer van natuurgebieden

De provincie wil toewerken naar gezonde en natuurlijke ecosystemen, voornamelijk bepaald door het watersysteem. Natuurdoelen bewegen mee met veranderingen in het watersysteem, als gevolg van klimaatadaptatie. Aanvullend op het natuurnetwerk NNN streeft de provincie naar multifunctionele groene ruimten met een grotere biodiversiteit, waarin natuur, water, recreatie en landbouw meer in samenhang worden aangepakt en gecombineerd. Waterbergingsgebieden worden ingericht als natuur en recreatiegebied, ondersteunend voor landbouwkundig watergebruik. Overgangen tussen land- en waternatuur vergroten kansen voor biodiversiteit en een betere waterkwaliteit. Groene verbindingen tussen stad en landelijk gebied combineren waterberging, recreatie, klimaatverandering, gezondheid en natuur.

Kritische succesfactoren

- *agrarisch bedrijfssysteem aanpassen aan de beschikbaarheid van zoetwater;*
- *Beheer/inrichting van natuurgebieden aansluiten op o.a. ontstaansgeschiedenis van die gebieden;*
- *Kleinschalige agrarische kavelruil voor ruimte voor nieuwe natuur en sterke landbouw;*
- *Agrarisch natuurbeheer op de juiste locatie;*
- *Gebiedsgerichte ontwikkeling / combinaties, bijv. ruimte voor recreatie, natuur en waterberging;*
- *Goede afstemming tussen water- en natuurbeheer (zoals natuurvriendelijke oevers).*

Voor een robuust ecosysteem natuurgebieden verbinden en functies slim positioneren

Beter behoud en beheer van bestaande natuurgebieden en verbinding tussen natuurgebieden vormen de basis voor vergroting van biodiversiteit. Bestaande natuurgebieden worden versterkt door zonering van recreatie en slimmer landgebruik. Daar waar mogelijk wordt agrarisch natuurbeheer geconcentreerd rond natuurgebieden. Een gebiedsgerichte aanpak kan de verwachte groei van recreatiedruk opvangen. Bij de locatiekeuze en clustering van functies wordt rekening gehouden met de gevolgen voor water (waterpeil en de zoetwatervraag).

Kritische succesfactoren

- realisatie van de bestaande NNN;
- extra inzet op Kaderrichtlijn Water (KRW; Europese richtlijn voor verbetering waterkwaliteit);
- functiestapeling om middelen te genereren voor het behalen van meerdere doelstellingen;
- goede geleiding van de recreatiegroei om een negatief effect op natuurgebieden te voorkomen.

Het landgebruik en de waterpeilen in balans brengen met draagkracht veenweidegebied

Om de bodemdaling van veengronden af te remmen is met name in de zomer vernatting nodig. Daarom moet het landgebruik meer in evenwicht komen met het benodigde waterpeil. Het tempo waarin het landgebruik aangepast kan worden op remmen, stoppen en zo mogelijk herstellen van bodemdaling heeft consequenties voor landbouw (toepassen nieuwe technieken of teelten), landschap (verdwijnen van veenweidelandschap) en natuur (meer vormen van natte natuur). De provincie wil de aard en invulling van bestaande natuur- en landbouwgebieden gebiedsgericht en in overleg laten veranderen als daarmee de opgaven en problemen oplossen.

Kritische succesfactoren

- Acceptatie dat het landschap verandert en bereidheid tot actie bij betrokken partijen
- Stimuleren van innovaties; experimenteerruimte voor innovatieve oplossingen
- Ketenaanpak en positionering van functies, passend bij het watersysteem

Uitvoering

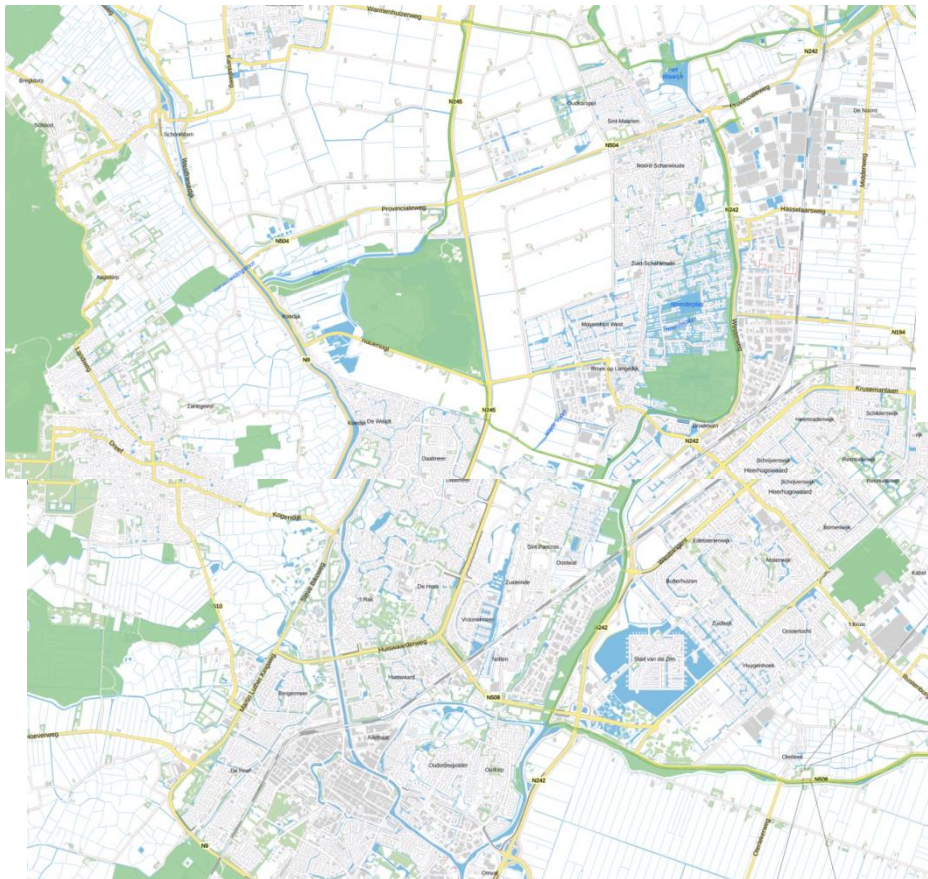
De provincie wil de visie borgen in een Omgevingsverordening en in uitvoering brengen via regionale samenwerkingsagenda's en meerjarenprogramma's. Voor Geestmerambacht is het meerjarenprogramma groen van belang: bestaande natuurgebieden verbinden en nieuwe natuurgebieden creëren en verwerven. Daarnaast komen er (nieuwe) programma's waarin de provincie een belangrijke verbindende rol gaat spelen: Programma natuurinclusieve landbouw en Programma bodemdaling.

Het programma natuurinclusieve landbouw is gericht op de bijdrage van grondgebonden landbouw aan behouden en versterken van biodiversiteit, bodemvruchtbaarheid en water in en om landbouwbedrijven. Het programma bodemdaling veenweiden werkt er naar toe dat landgebruik en waterpeilen in balans worden gebracht met de draagkracht van het veenweidegebied. Onder andere een Task Force Bodemdaling en een regionale bodemdalingsvisie en gebiedsgerichte projecten zijn hier op gericht.

B. Provinciale ruimtelijke verordening (PRV; 2019)

- noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Structuurvisie_en_PRV
 - [\[noord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/\]\(http://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/\)](http://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/)
 - maps.noord-holland.nl

De PRV geeft kaders voor diverse beschermingsregimes. Voor het plangebied is het regime voor het Natuur Netwerk Nederland (NNN) van belang, met bijbehorende beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden per deelgebied. Dit beschermingsregime vormt een belangrijk kader bij de verdere ontwikkelingen in Geestmerambacht en Park van Luna. Alle begrenzingslijnen zijn te vinden op maps.noord-holland.nl. Hieronder zijn de deelgebieden van NNN weergegeven en kort omschreven. Tussen de deelgebieden liggen als linten (beoogde) natuurverbindingen.

Uitsnede NNN-gebieden (bron: groenprojecten ennoord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/)

De volgende NNN-gebieden zijn van belang voor Geestmerambacht en Park van Luna:

Gebied	Vervangbaarheid natuurwaarden / ontwikkelruimte
Kleimeer en Geestmerambacht (N6)	Voor de recreatieplas en omliggende moeras- en graslanden geldt dat de natuurwaarden op relatief korte termijn (<20 jaar) vervangbaar zijn. Voor de bossen geldt een langere vervangingstermijn (<50 jaar). Voor het gebied Kleimeer is een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar. Door de samenhang tussen de natuurwaarden en een eeuwenoud verkavelingspatroon moet echter feitelijk worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.
Uitbreiding Geestmerambacht (KL07)	Betreft: strook ten zuiden van recreatiegebied Geestmerambacht
Natuurverbinding NNV1 (Delsvaart)	NNV1 is natuurverbinding Kolhorn - Omval - Schermerhorn. Deze natte natuurverbinding bestaat uit een 39 kilometer lang netwerk van waterlopen rondom Heerhugowaard. De verbinding wordt geheel 'gedragen' door grotere waterlopen. Het zuidelijk deel valt uiteen in twee deeltrajecten, namelijk Broek op Langendijk-Rustenburger en Rustenburg-Schermerhorn. Het zuidelijk deel rond Alkmaar vormt een ruimtelijke verbinding tussen grotere waterrijke NNN-graslandgebieden, zoals Kleimeer en Geestmerambacht (N6), Oosterdel (N9), Polder Mijzen (L12) en de Eilandspolder (L11). Kleinere stapstenen zijn hier aanwezig in de vorm van oeverlanden direct langs het water (N24).
Natuurverbinding KNV1	KNV1 is natuurverbinding Kop van Noord-Holland (tussen

(Molentogt)	Amstelmeer, Zwanenwater en Oosterdel). bestaat uit een 84 kilometer lang netwerk van waterlopen, oeverzones en dijkelementen in het overwegend intensief agrarisch gebruikte westelijke deel van de Kop van Noord-Holland. Delen van de verbinding worden 'gedragen' door grotere wateren met (brede) oeverzones, waaronder Lage Oude Veer, Hoge Oude Veer, Waardkanaal, Groetkanaal en kanaal Schagen-Kolhorn. De natuurverbinding bestaat globaal uit zeven trajecten, waaronder het traject tussen Schagen en Kleimeer en Geestmerambacht (N6). Het eerste deel bestaat uit smalle watergangen. Vanaf het Koetengat (K19) volgt de verbinding de ringvaart Dirkshorn-Oudkarspel en de Molentogt.
Natuurcompensatie Oosttangent (KL10)	Betreft: perceel In Huygendijkbos in Park van Luna

Tevens zijn er beschrijvingen voor de oeverlanden langs kanaal Omval-Kolhoorn en Ringvaart Schermer.

Beschrijving van wezenlijke kenmerken en waarden gebied N6 (WKW)

Ecologische samenhang met omgeving

De ecologische samenhang met andere NNN gebieden zijn natte verbindingen, zoals de Molentogt in noordelijke richting (KNV1) en de Delsvaart naar Kanaal Alkmaar Omval-Kolhom in oostelijke richting (NNV1). Langs de Molentogt loopt de enige groenstrook die met het gebied in verbinding staat. Het gebied sluit door het open polderkarakter van de omliggende gebieden niet aan op omvangrijke bosrijke gebieden en (riet)moerassen. Er is wel een nadrukkelijke samenhang met de nieuwe natte natuur die ten noorden en ten westen van het gebied is gerealiseerd, waaronder het struingebied

Kleimeer. Deze nieuwe natuur is vooralsnog geen onderdeel van het NNN maar vormt wel een verbindende schakel met enkele kleinere bosjes aan de noordkant van het gebied die wel onderdeel zijn van het NNN.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

Het oostelijke deel van het gebied bestaat uit de grote plas Zomerdel, die via het Lamslik in verbinding stond met de Saskevaart en het Noordhollands Kanaal. Er was daardoor in de plas sprake van een hoog gefixeerd peil en een matige waterkwaliteit. Vanaf 2013 zijn de Zomerdel en het Lamslik afgesloten van de Saskevaart, waardoor nu sprake is van een lager en meer dynamisch peil en een duidelijke verbetering in doorzicht en waterkwaliteit. In tegenstelling tot het Lamslik is de Zomerdel overwegend zeer diep (tot 20 meter) en heeft het veelal steil aflopende oevers en weinig ondiepe delen.

Het rond de plas gelegen natuur- en recreatiegebied Geestmerambacht wordt gekenmerkt door een parkachtig landschap met bos, ligweides, grasvelden en rietoevers. De boszones rond de plas liggen doorgaans twee tot drie meter hoger dan de omliggende polders en de plas.

Het Kleimeer bestaat uit een relatief open gebied met gevarieerde natte natuur, die gekenmerkt wordt door rust, donkerte en stilte. Deze vormt een fraai contrast met het bosrijke natuur en recreatiegebied rond de plas en is ook cultuurhistorisch van belang door het oude onaangetaste water- en verkavelingspatroon. De polder ligt op ruim een meter onder NAP en heeft een kalkrijke zavelige bodem.

Ecologische kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Kleimeer en Geestmerambacht de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- besloten parkachtig landschap rond groot open water;
- open waterrijk landschap met rietlanden en extensieve graslanden voor moerasvogels.

De natuurwaarden en -potenties van deze twee kernkwaliteiten zijn verder toegelicht in de WKW.

Vervangbaarheid

Voor de recreatieplas en omliggende moeras- en graslanden geldt dat de natuurwaarden op relatief korte termijn (<20 jaar) vervangbaar zijn. Voor de bossen geldt een langere vervangingstermijn (<50 jaar). Voor het gebied Kleimeer is een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar. Door de samenhang tussen de natuurwaarden en een eeuwenoud verkavelingspatroon moet echter feitelijk worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.

C. Visie op Waterrecreatie in Noord-Holland 2030 (provincie Noord-Holland, 2016)

noord-holland.nl/Onderwerpen/Toerisme_recreatie/Waterrecreatie/Beleidsdocumenten/Visie_op_waterrecreatie_in_Noord_Holland_2030

De provincie heeft de ambitie om in 2030 een vitale waterrecreatie provincie te zijn. Dit kenmerkt zich aan de ene kant door activiteit, sportiviteit, beweging en beleving. Aan de andere kant door ervaren van ruimte, rust, cultuurhistorie, natuur, landschap en stilte. Van durfsporten tot kanovaren. De visie richt zich met name op ambities en opgaven op een hoger (regionaal) schaalniveau. De

provincie stuurt aan op samenwerking tussen partijen en daarbij maatschappelijke en economische waarden en verbanden in het oog houdend.

De provincie streeft naar realiseren van goede verbindingen in het vaarnetwerk en varen van rondjes mogelijk maken. Een goed ontsloten routenetwerk is tevens aantrekkelijk voor kansrijke verbindingen tussen water en land. Kansen die voor meerdere doelgroepen winst opleveren, worden geprioriteerd. Bij de uitwerking van de strategie wordt gekoerst op:

- verbinding water - land
Waar recreatievormen van water en land nauw verweven zijn en samen-komen, zijn kansrijke overgangen en aantrekkelijke bestemmingen te ontwikkelen. Voorbeelden van locaties zijn aanlegplaatsen, jachthavens, overstapplekken en knooppunten, oeverrecreatie en historische binnensteden.
- zonerings
dit is een belangrijk instrument om kwetsbare natuurgebieden te beschermen. Zonerings houdt ook oog voor leefbaarheid en kwetsbare gebruikers of andere belangen. Daarnaast gaat het over toegankelijkheid van waterrecreatie en de mogelijkheden voor ondernemerschap.
- aquapunctuur
dit betreft opgaven van regionale betekenis die de volgende elementen in zich dragen:
 - slimme combinaties van meerdere vormen van waterrecreatie;
 - diverse netwerken komen bij elkaar, met duidelijke ambities van meerdere stakeholders;
 - aantoonbare kansen voor ondernemers aanwezig;
 - bij voorkeur is cultuurhistorie een onderdeel van een aantrekkelijke bestemming.

Het creëren van verbindingen in de verschillende netwerken is een gebiedsgerichte opgave. De provincie ziet voor de regio Geestmerambacht kansen voor een aantrekkelijk duurzaam netwerk voor de kleine recreatievaart in een (cultuur)historisch waterlandschap (sloepenmarkt en kanovaren) en voor hengelsport. Als opgave stelt de provincie onder andere het aanwezige netwerk beter te benutten, waar dat interessant is historische vaarverbindingen te herstellen en verbindingen buiten-binnenwater te realiseren.

E. Prachtlandschap Noord-Holland; leidraad landschap & cultuurhistorie 2018

leidraadlc.noord-holland.nl/ensembles/west-friesland-west/

De Leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap, zoals bebouwing, agrarische bedrijven, infrastructuur en energieopwekking. De Leidraad geeft gebieds- en ontwikkelingsgerichte beschrijvingen en informatie over de manier waarop ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

De provincie beoogt met de Leidraad samen met initiatiefnemers te werken aan het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van Noord-Hollandse landschappen en cultuurhistorie. De Leidraad bevat ook gebiedsgerichte informatie (ensembles en structuren) en een voorbeeldenbank. De Leidraad is in de PRV verankerd (art. 15 ruimtelijke kwaliteitseis). In de informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie staat een algemeen overzicht van landschap en cultuurhistorie van provinciaal belang. Voor Geestmerambacht en Park van Luna zijn onderstaande twee leidraden van belang.

Provinciale structuur Westfriese Omringdijk

Langs de westzijde van het recreatiegebied Geestmerambacht en langs de zuidzijde van Park van Luna loopt de Westfriese Omringdijk. Deze 126 km lange dijk rondom een oude zeekeiland is vanaf de 13^e ontstaan door verschillende dijksystemen te verbinden. Aan de westzijde is het boezemwater langs de dijk later onderdeel geworden van het Noordhollandsch Kanaal (1824). De Omringdijk is een ruimtelijke drager door het landschap en de dijkroute een aantrekkelijk onderdeel van het recreatieve netwerk. Daarnaast is de Omringdijk een belangrijk verbindend element voor de ecologie en een schakel voor verschillende natuurgebieden die binnen- en buitendijks zijn ontwikkeld. Deze natuurgebieden hebben vaak ook een functie voor recreatie of waterberging.

Provinciale regimes

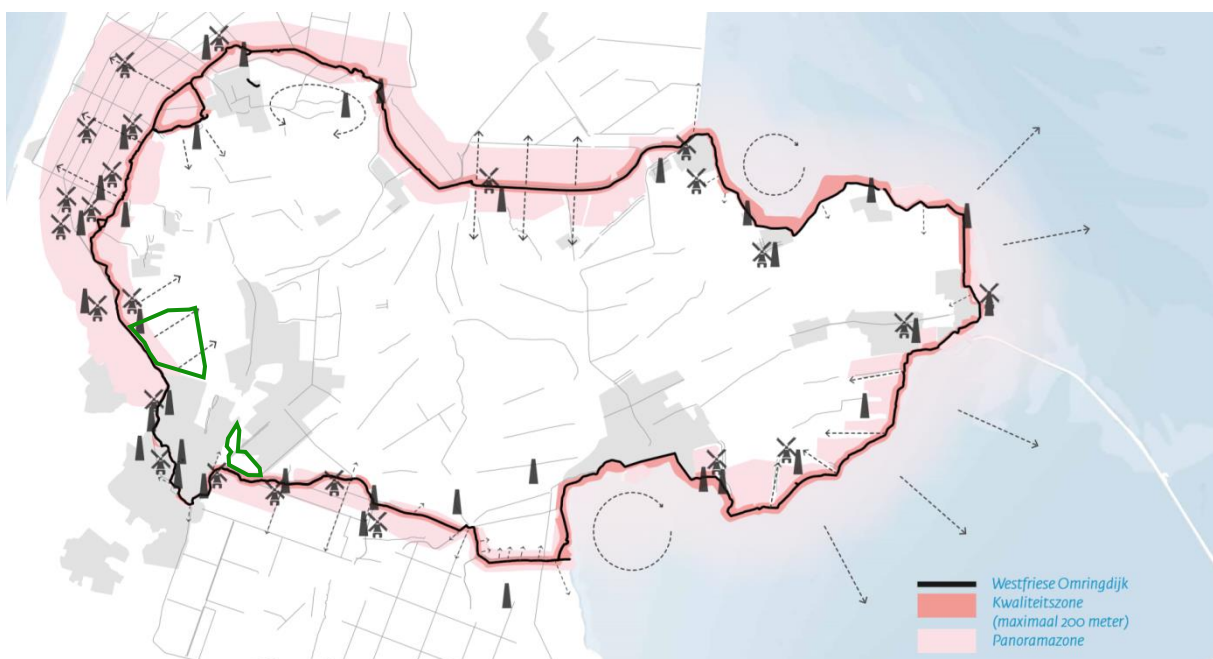
De Westfriese Omringdijk is een provinciaal monument. Rekening moet worden gehouden met een kwaliteitszone en een panoramazone naast de dijk (zie hieronder). Aan de dijk liggen gebieden met een beschermde status: Natuurnetwerk Nederland (NNN), weidevogelleefgebieden, ecologische verbindingzones, stiltegebieden, aardkundig waardevolle gebieden en archeologisch belangen.

Ringdijk rond de 14e eeuw

Kernwaarden van de dijk

- landschappelijke karakteristiek: landschapstypen en de belangrijkste kenmerken van deze landschappen.
- openheid en ruimtebeleving: beleving van de vrije open ruimte, de horizon en de oriëntatiepunten.
- ruimtelijke dragers: driedimensionale structuren en lijnen die in het (vlakke) landschap het beeld bepalen en begrenzen. Denk hierbij aan bebouwingslinten, bomenlanen en dijken.

Kwaliteitszone en panoramazone

Langs de dijk zijn twee zones aangewezen die bepalend zijn bij het waarborgen van de openheid en de ruimtelijke relaties. Het betreft een **kwaliteitszone** van 200 meter aan beide zijden van de dijk. Deze maat refereert aan de zone van 200 meter die, van oudsher, binnendijs werd vrijgehouden van bebouwing in verband met de stabiliteit van de dijk. Deze zone zorgt er nu voor dat de dijk vandaag de dag nog zo herkenbaar en vrij in het open landschap ligt. Ontwikkelingen die de openheid aantasten worden bij voorkeur niet in deze zone geplaatst.

Daarnaast is er de **panoramazone**, gericht op de ruimere omgeving van de dijk, zoals zicht op het IJssel- en Markermeer en op de duinen aan de westzijde. Ontwikkelingen in deze zone hebben invloed op de manier waarop de dijk beleefd wordt. Binnen deze zone is het belangrijk om bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met de beleving van de dijk.

Beide recreatiegebieden (groen omlijnd op de kaart op de vorige bladzijde) liggen langs de dijk en kunnen bijdragen aan het versterken van de kwaliteits- en de panoramazone van de dijk.

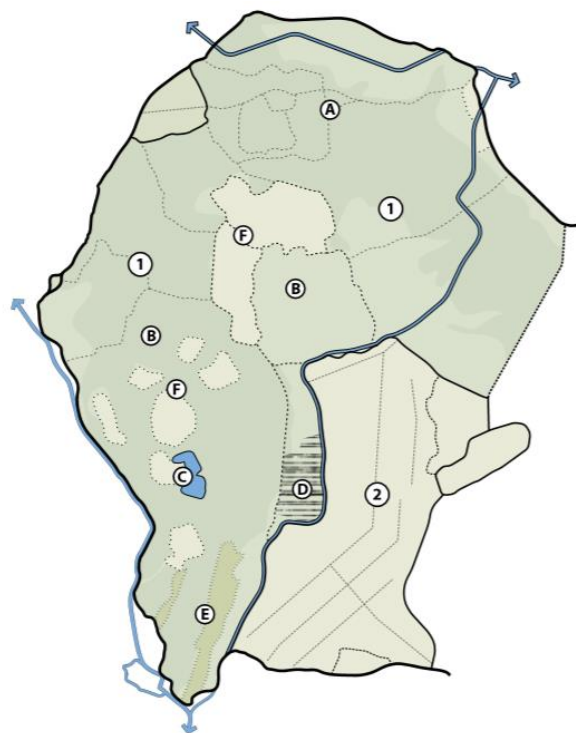
Ensemble West-Friesland-west

Het gebied binnen de Westfriese Omringdijk is uitgewerkt en beschreven in drie ensembles. Geestmerambacht en Park van Luna liggen in 'Ensemble West-Friesland-west'. De leidraad bevat een uitgebreide beschrijving van de ontstaansgeschiedenis van het gebied (wordt verkort gebruikt in de visie Geestmerambacht).

Gebiedskarakteristiek

Het gebied is een variëteit van open en halfopen landschappen van veenontginningen, een grote droogmakerij, de Heerhugowaard, en enkele kleinere, verspreid liggende droogmakerijen (droogmakerijen-landschap). De veenweidegebieden zijn vooral in het middendeel grotendeels weer verdwenen door ingrijpende ruilverkavelingen, maar de karakteristiek is nog herkenbaar aan de lange bebouwingslinten en deels nog aanwezige opstreckende verkaveling haaks op de linten.

De voormalige getijdegeulen van dit oude zeekleigebied zijn herkenbaar als relatief hooggelegen kreekrukken. De linten zijn vaak gesitueerd op de kreekrukken op oude dijken, zoals Langedijk. Andere dorpen zijn ontstaan op strandwallen, zoals Sint Pancras. bij Broek op Langedijk is een deel van het veenweidegebied bewaard gebleven, rond Oosterdel.

Landschappelijke karakteristiek

1. Oude zeekleilandschap met hoger gelegen kreekrukken en laaggelegen kommen
 - A. Nostalgische verkaveling en terpenlandschap rondom Schagen
 - B. Ruilverkaveld landschap (Waarland, Warmenhuizen, Tuitjenhorn)
 - C. Recreatiegebied Geestmerambacht
 - D. Het rijk der duizend eilanden
 - E. Strandwallen
 - F. Kleine (in het landschap verdwenen) droogmakerijen
2. Grote droogmakerij de Heerhugowaard

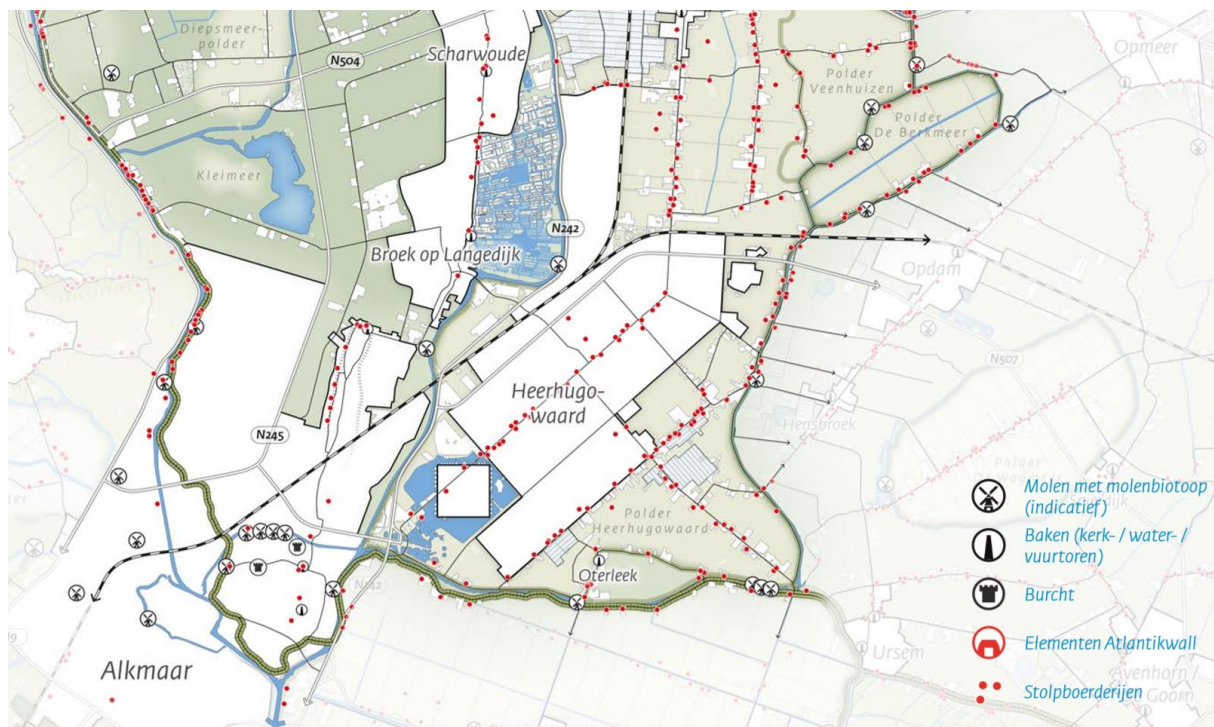
Grote waterstructuren zijn de Schermerringvaart, de ringvaart van de Heerhugowaard, het Noordhollandsch Kanaal, het kanaal Schagen-Kolhorn en het kanaal Alkmaar-Kolhorn.

Ruilverkavelingen

Rond Waarland en in het zuidwestelijk deel (Warmenhuizen, Tuitjenhorn en Geestmerambacht) heeft ingrijpende ruilverkaveling geleid tot een droger en grootschaliger landschap met linten, verspreid liggende bebouwing en slechts hier en daar beplanting. In het gebied liggen ook enkele kleinere droogmakerijen, maar die zijn nauwelijks herkenbaar in het landschap. Bij de grootschalige blokverkaveling in het middendeel is de openheid vaak aan meerdere zijden begrensd door de bebouwingslinten. De kleinere droogmakerijen hebben geen hoge ringdijk en doen mee in het halfopen landschap.

Droogmakerij Heerhugowaard

Aan de zuidzijde van het ensemble, in droogmakerij Heerhugowaard, is de verstedelijking in het HAL-gebied dominant (Heerhugowaard, Alkmaar-Noord en Langedijk). Deze grote droogmakerij heeft een planmatige, rechtlijnige opzet met, buiten het verstedelijkt gebied, enkele losliggende linten. De dijk en boezem van de droogmakerij zijn herkenbaar in het landschap.

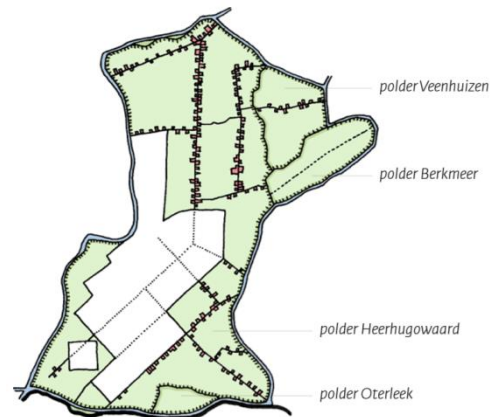
Lintbebouwing, stolpboerderijen, molens

Direct ten westen van Park van Luna ligt Oterleek, een lintdorp dat gesitueerd is op een oude dijk. Dit gebied behoort tot het landschap van Laag-Holland en is nog herkenbaar als veenweidelandschap. Het voormalig eiland (veen) kwam door de aanleg van de Westfriese Omringdijk binnendijs te liggen. Door Park van Luna (en Stad van de Zon) loopt de Middenweg en tussen Park van Luna en

Oterleek ligt de Jan Glijnisweg. Beide wegen zijn oude polderlinten door de Heerhugowaard, met stolpboerderijen.

Koedijk aan de westzijde van Geestmerambacht is een dijklintdorp, ook met diverse stolpboerderijen. In veel linten heeft geleidelijke verdichting plaatsgevonden met een mix aan functies van verschillende omvang (wonen, agrarische functies, handelsbedrijven, recreatieve functies, maneges etc.).

Verspreid door West-Friesland West staan verschillende molens (soms in serie) als markante objecten in het landschap. Ze herinneren aan het proces van land maken en droog houden.

Polder Heerhugowaard met linten en reeksen stolpboerderijen. Park van Luna ligt linksonder.

Ambities en ontwikkelprincipes

- behouden van het open en kleinschalige lintenlandschap;
- behouden / versterken van de herkenbaarheid van de droogmakerijen (versterken identiteit van de polderlijnen en linten, afstand houden bij grotere, nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen tot de polderlinten en aansluiten in maat en schaal bij de bestaande bebouwing);
- versterken herkenbaarheid van de Westfriese Omringdijk als doorgaande lijn en identiteitsdrager;
- behouden van de vrije ruimte (molenbiotopen) rond historische windmolens, in verband met de windvang en de zichtbaarheid van de molens in het landschap (in het plangebied ligt de Twuijvermolen tussen Broek op Langedijk en Sint Pancras).

F. MIRT-onderzoek Noordwestkant van Amsterdam (MIRT-NOWA, 2017)

mirtoverzicht.nl + mirtnowa.nl

Het Rijk werkt samen met decentrale overheden aan ruimtelijke projecten en programma's voor elke regio in Nederland. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) richt zich op financiële investeringen in deze programma's en projecten. Een van de deelgebieden is NowA, de Noordwestkant van Amsterdam, het gebied tussen Alkmaar, IJmond, Haarlem, Haarlemmermeer en Amsterdam. Hier zijn diverse bereikbaarheidsopgaven en hieraan gerelateerde ruimtelijke opgaven:

1. beter afstemmen van woon- en werklocaties met bereikbaarheidsopgaven;
2. verbeteren ketenmobiliteit (auto-trein / OV-fiets) en stimuleren van alternatieven voor de auto;
3. aanpassingen aan (weg)infrastructuur;
4. innovatieve oplossingsrichtingen - smart mobility.

Daarnaast zijn er ruimtelijke opgaven die een link hebben met bereikbaarheid, zoals de forse opgave voor woningbouw in Noord-Holland, de teruglopende beroepsbevolking in delen van het NowA-gebied en de opgave om toerisme meer te spreiden.

Vanuit het project Mirt-NoWA lopen op dit moment onderzoeken naar de verbetering van de bereikbaarheid en de doorstroming van de regio (op lange termijn) en meer specifiek van de A9, met de daaraan gekoppelde verbindingswegen (N-wegen) en het bieden van optimale (e-)fietsroutes. Met het Programma Hoogfrequent Spoor wordt de bereikbaarheid per trein verbeterd. Regio Alkmaar heeft de ambitie om voor de stations Alkmaar-noord en Heerhugowaard de reistijd van/naar Amsterdam te verkorten en de frequentie van de treinen te verhogen. Deze verbeteringen in bereikbaarheid kan als bijeffect ook een positieve invloed hebben op (meer) gebruik van de twee recreatiegebieden door regionale bezoekers.

H. Beleid gemeenten

Gemeentelangedijk.nl, Heerhugowaard.nl, Alkmaar.nl, Ruimtelijkeplannen.nl

Recreatieschap Geestmerambacht stemt haar ontwikkelingen af op beleid van de drie gemeenten waarbinnen zij actief is: Langedijk, Heerhugowaard en Alkmaar. Hieronder is samengevat wat in politieke agenda's en beleidslijnen is beschreven wat raakt aan het beleid van het schap.

Regiobeeld Alkmaar 2025 (2014)

Het regiobeeld is opgesteld als eerste stap in strategische regionale samenwerking in de regio Alkmaar. De regio is ruimtelijk-economisch een sterk onderdeel van Noord-Holland-Noord en zet voornamelijk in op agribusiness, energy en de vrijetijdseconomie (kust en toerisme). Deze thema's zijn verder uitgewerkt in het omgevingsbeeld 2030 (zie hieronder).

Omgevingsbeeld Regio Alkmaar 'Diversiteit Als Troef' (2017)

De (zeven) regiogemeenten schetsen met het Omgevingsbeeld een perspectief voor de toekomst, met als planhorizon 2030. het Omgevingsbeeld geeft een kader voor de (op te stellen) lokale omgevingsvisies van Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Uitgeest.

De vrijetijdseconomie is een belangrijke economische groeisector in de regio, mede door de bestedingen door ouderen (vergrijzing). Regio Alkmaar heeft met haar ligging aan de kust, de vele historische kernen en het diverse waterrijke landschap potenties en wil deze sterker benutten.

Samenhang en samenwerking tussen de losse onderdelen is mogelijk en noodzakelijk voor het verbeteren van de gastvrijheid. Holland boven Amsterdam zet hier sterk op in.

Een aantrekkelijke, gezonde woon- en leefomgeving wordt steeds belangrijker gevonden: schone lucht, geen overlast en een omgeving die een gezonde, bewegingsvolle leefomgeving stimuleert. Het belang van groen en water in de stad en in de directe nabijheid van de stad neemt toe. De inrichting van de ruimte kan verleiden tot gezond gedrag. In een aantrekkelijke, leefbare omgeving gaat men als vanzelfsprekend wandelen, fietsen, ontmoeten en ontspannen.

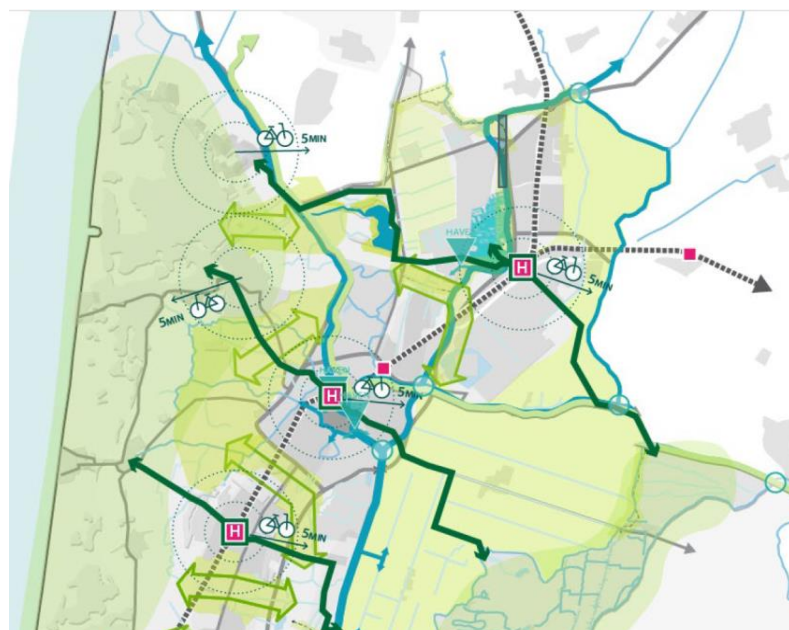
Het omgevingsbeeld wordt verder ontvouwd aan de hand van drie thema's: het gezonde landschap, kernen met eigen woonkwaliteit en ruimte voor ondernemerschap, allen gedragen door een optimale bereikbaarheid als voorwaarde en water als kans. De regio gaat zich de komende tijd richten op deze thema's, regionale keuzes worden in het licht van deze thema's gemaakt. Twee thema's hebben mede betrekking op de ontwikkeling van Geestmerambacht en Park van Luna: gezond landschap en ondernemende regio. Hieronder worden de belangrijkste beleidslijnen samengevat.

Robuuste natuur en een divers landschap

Het aantrekkelijke vestigingsklimaat van de regio wordt mede bepaald door de nabijheid van natuur, landschap en erfgoed. Ze zijn van essentieel belang voor een prettige en gezonde leefomgeving en voor ecologische waarden en kwaliteiten. Natuurgebieden moeten robuust zijn, aaneengesloten en van voldoende maat, zodat de oplopende druk van recreatie en milieu kan worden opgevangen.

De robuustheid en continuïteit van de natuurnetwerken zijn nog onvoldoende geborgd. De regio kan bijdragen aan de provinciale doelstelling voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en ecologische verbindingzones.

Natuur en landschap in de regio worden behouden en versterkt door diverse bestaande beleidslijnen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau. In het Overleg Landelijk Gebied Regio Alkmaar (OLGRA) stemmen de in het landelijk gebied werkzame partijen de projecten en beleid af.

HET GEZONDE LANDSCHAP

Legenda

- Recreatief oost-west netwerk
- Landschap op 5 minuten fietsafstand
- HUB-stations
- Recreatieve vaarroute als backbone van de regio
- Groen-blauwe verbindingen tussen de kernen
- Haven

Fijnmazig recreatief netwerk

Een kernkwaliteit van de regio is de nabijheid van het landschap. Vanuit iedere kern wil je binnen vijf minuten fietsen in het buitengebied staan. Dat draagt bij aan een gezonde levensstijl en kwaliteit van leven en is een belangrijke reden voor mensen om in deze regio te gaan wonen. Om mensen te verleiden op de fiets te stappen is een fijnmazig recreatief netwerk door buitengebied en een goede aansluiting op het stedelijke netwerk nodig. Hier liggen nog onbenutte kansen voor de regio. Dit geldt met name tussen de kuststrook en het landschap aan de andere kant van de strandwal: het Uitgeester- en Alkmaardermeer, de droogmakerijen en de veenpolders. Vanuit het **project Mirt-NowA** wordt tevens onderzocht hoe fietsroutes in de noord-zuidrichting verbeterd kunnen worden.

Recreatieve overstappunten

Bij bestaande knooppunten van weg en spoor liggen kansen voor koppelingen aan het recreatieve netwerk. Dit zijn plekken waar bezoekers gemakkelijk over kunnen stappen van auto of trein naar een ander vervoermiddel, bijvoorbeeld (e-)fiets of strandpendel. Tussen dergelijke “HUB-stations” en recreatiegebieden is ook openbaar vervoer een goed alternatief voor de auto. Bijvoorbeeld station Heerhugowaard kan dienen als recreatieve poort naar het Museum Broekerveiling / Rijk der 1000 eilanden en Langedijk aan de westzijde.

Het maken van goede en nieuwe verbindingen zoals de Groene Loper en HUBstations faciliteert de verbreding van het recreatieve gebruik van de regio: je kunt een bezoek aan de duinen bij Schoorl op één dag prima combineren met een vaartocht door het Rijk der 1000 Eilanden. Hier liggen ook kansen om tot (meerdaagse) recreatieve arrangementen in de regio te komen.

Groen-blauwe verbindingen

Het ‘kralensnoer’ van kernen langs de noord-zuid infrastructuur ontleent zijn kracht aan de afwisseling van stad en landschap. Tussen alle kernen zijn groen/blauwe verbindingen die de kernen zowel fysiek als in identiteit gescheiden en onderscheidend houden. De verbinding kan allerlei gedaanten en maten hebben: een groot open landschap, een smalle waterstructuur met aanliggende landerijen of bijvoorbeeld een robuuste boszoom. Niet iedere groen/blauwe verbinding is nu (nog) herkenbaar. Deze beleidslijn is gericht op zichtbaar maken of herstellen van de water en groenstructuur bij de herontwikkeling van gebieden, om de overgang tussen stad en landschap te realiseren. Specifiek wordt als kansrijk project genoemd de realisatie van de Groene Loper tussen Geestmerambacht en Park van Luna.

Bedrijvigheid en werkgelegenheid in de vrijetijdsindustrie

Onder de noemer ‘Typisch Hollandse recreatie & toerisme’ wordt aanbevolen meer recreatieve arrangementen te maken en de kwaliteit van verblijfsrecreatie te verbeteren. Dit is mede gebaseerd op de sectorale nota’s Toeristische visie Regio Alkmaar 2025; Toeristisch Recreatief Actieplan 2017 en Herontwikkelperspectieven Verblijfsrecreatie NHN 2016.

Recreatieve arrangementen

Het strand en de duinen zijn de grootste recreatieve en toeristische trekker van de regio. Tegelijk levert het recreatieve gebruik daarvan een flinke belasting op voor het gebied. De regio heeft meer recreatieve krachten: de meren, vaarten, polders, de Alkmaarse binnenstad en dorpen. Door slimme verbindingen te maken met deze andere recreatieve hotspots in het ‘binnenland’ kan de regio zich

nog sterker op de kaart zetten. Het langzaam verkeernetwerk en de waternetwerken faciliteren die verbinding. De opgave is om recreatieve arrangementen tussen de trekkers te ontwikkelen zodat meer bezoekers langer in de regio blijven. Dit leidt tot meer bestedingen en tot meer economisch rendement.

Verblijfsrecreatie

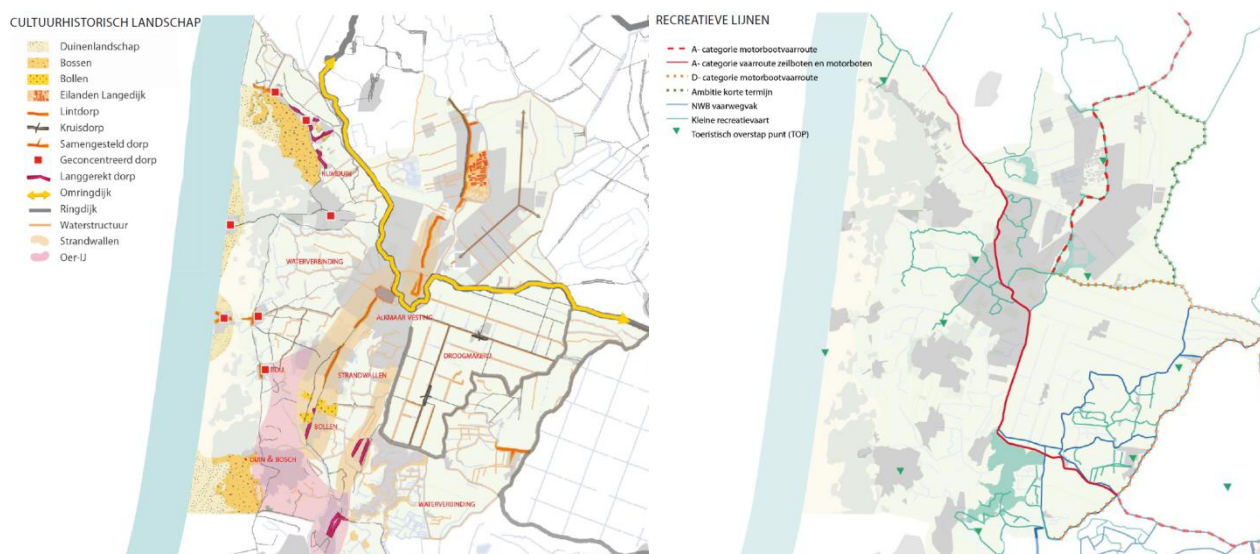
Het aanbod aan verblijfsrecreatie in de regio is eenzijdig, weinig onderscheidend en soms verouderd. Daarom moet ingezet worden op het herontwikkelen en uitbreiding. Bij uitbreiding van verblijfsplekken wordt met name gekeken naar Alkmaar, Bergen, Castricum, Egmond en Schoorl. Regionaal moeten duidelijke afspraken gemaakt worden over de kwaliteit en kwantiteit van de verblijfsrecreatiesector.

Water als kans

De regio onderscheidt zich en kan zich positioneren met het water als kwaliteitsbepalend element in het landschap en de stedelijke gebieden. Daarnaast speelt water een belangrijke rol in klimaatadaptatie in stedelijk en landelijk gebied. De kanalen kunnen hét verbindend element tussen de verschillende sferen van de regio worden. Langedijk (Rijk der 1000 eilanden, Langedijk ontwikkelt met water), Alkmaar (Noordhollandsch Kanaal), de kustgemeenten en Uitgeest (Uitgeestermeer) stellen water centraal.

Het Noordhollandsch Kanaal en het Kanaal Alkmaar-Kolhorn kunnen samen een sterke drager voor de stedelijke kwaliteit en beleving en recreatieve mogelijkheden gaan vormen. Het Sloepennetwerk NHN is daar een goed voorbeeld van. Meer voorkanten, meer plekken voor wandelen en fietsen, meer plekken voor vergroening en verduurzaming. Kansrijke projecten:

- Aanleg (completering) van een compleet recreatief vaarroutenetwerk waarbij de noord-zuid route (Noordhollandsch Kanaal en Kanaal Alkmaar-Kolhorn) de 'backbone' van het netwerk vormt. Deze vaarroute verbindt alle typen water en landschap in de regio en wordt ontwikkeld als kwalitatieve, aantrekkelijke zone door het stedelijk gebied.
- Medegebruik van dijken voor recreatieve doeleinden als uitgangspunt. Bij (reguliere) werkzaamheden aan dijken ontstaat de kans om ruimtelijke kwaliteit te koppelen aan de dijk, bijvoorbeeld de aanleg van een fiets- of wandelroute over de dijk.

H2O regio Alkmaar - bouwsteen water omgevingsbeeld regio Alkmaar (2017)

Dit document is ontwikkeld als input voor het bovenbeschreven Omgevingsbeeld Regio Alkmaar. Hierboven staan 2 kaarten die bruikbaar zijn voor de visieontwikkeling van het plangebied: mogelijkheden voor medegebruik van water en dijken voor cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit en voor (water)recreatie.

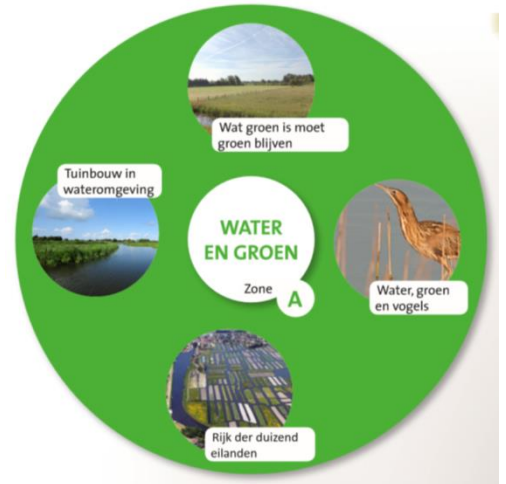
Omgevingsvisie (concept)

De gemeenten Heerhugowaard en Langedijk trekken samen op in het ontwikkelen van een Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie vervangt eerder opgestelde structuurvisies. Er is een 'houtschoolschets' beschikbaar met een thema- en waardenkaart. De schets bevat geen 'tot in detail uitgeplozen gebieden waar ontwikkelingen wel of niet mogen', maar een waardenkaart waarop in zones is ingedeeld wat de gemeenten als hoofdfunctie van een gebied zien. Voor Geestmerambacht en Park van Luna zijn de volgende zones en waarden aangegeven (zie afbeeldingen):

- A. Water en groen
- B. Lekker buiten
- C. Kool, glas en gras

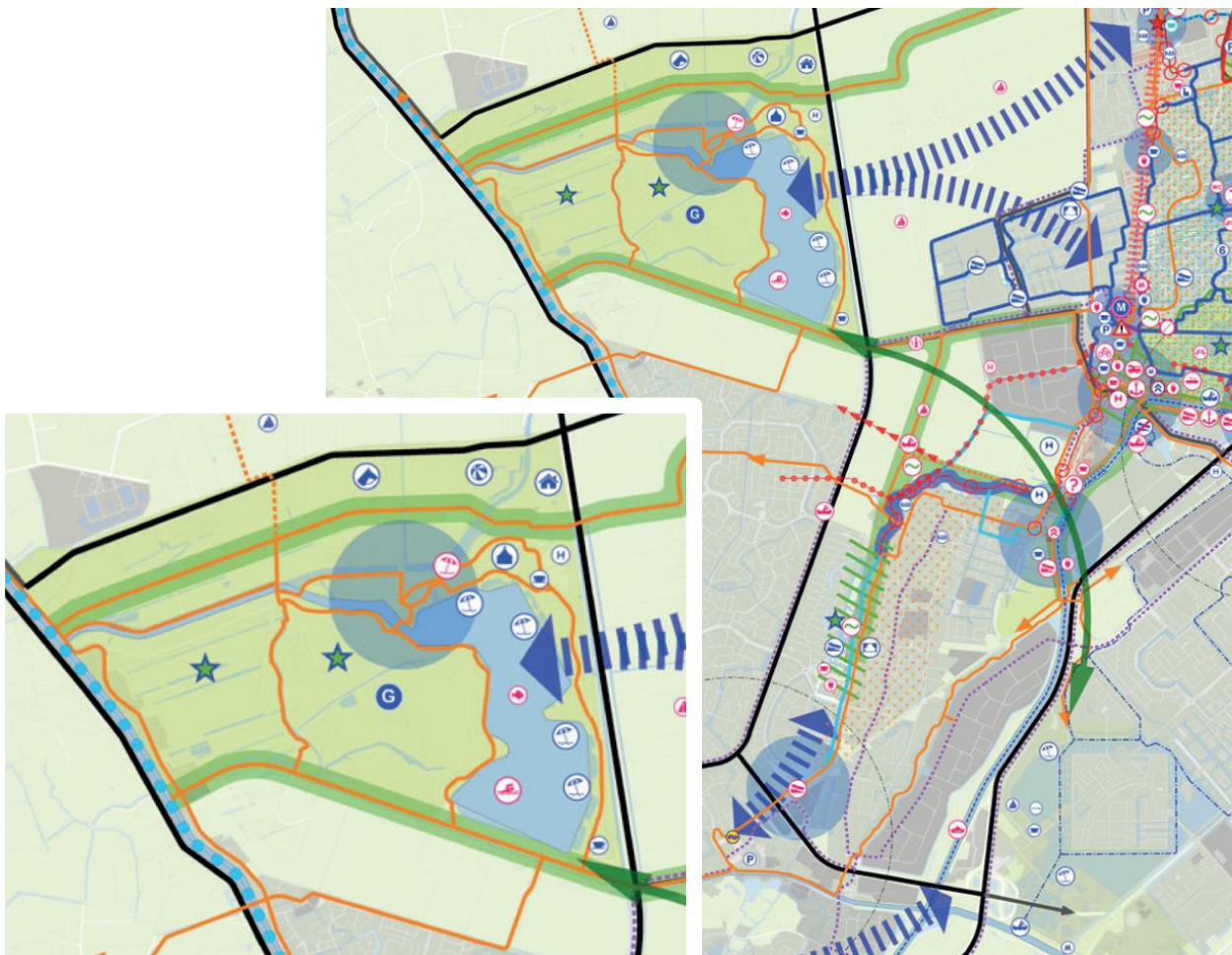

Uitsnede uit conceptkaart Omgevingsvisie

Gemeente Langedijk bestuursakkoord 2018-2022

- De coalitie noemt recreatie en toerisme als belangrijke drager van de toekomstige lokale economie. Daarbij speelt een aantal projecten de komende jaren een belangrijke rol, waaronder de noordoostkant van het Geestmerambacht. Deze wordt doorontwikkeld naar een intensief, recreatief en toeristisch gebied. Aan de zuidkant wordt de Groene Loper verder vormgegeven.
- Het horecabeleid wordt herzien 'van nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Ondernemers krijgen de ruimte om levendigheid en vermaak toe te voegen, waarbij de relatie met de omgeving en het draagvlak niet uit het oog mag worden verloren. Hier ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de ondernemer.
- De coalitie wil meer economische promotie van Noord-Holland Noord: het gebied 'op de kaart zetten' als aanvulling op de Metropoolregio Amsterdam.
- Op sportgebied neemt de coalitie een faciliterende rol in als het gaat om sport als doel en een activerende rol als het gaat om sport als middel. Daarnaast onderkent de coalitie rol van sportevenementen als belangrijk bindmiddel om het samenhangingsgevoel van de inwoners te versterken.
- Het openbaar groen speelt een belangrijke rol voor de Langedijker identiteit. Het openbaar groen krijgt daarom een kwaliteitsimpuls en wordt via participatie meer van iedereen.
- De coalitie stuurt voor de openbare ruimte op een sociaal veilige inrichting, kwaliteitsniveau van alle arealen naar niveau B (basis) en bij herinrichtingen als uitgangspunt 'werk met werk maken'.

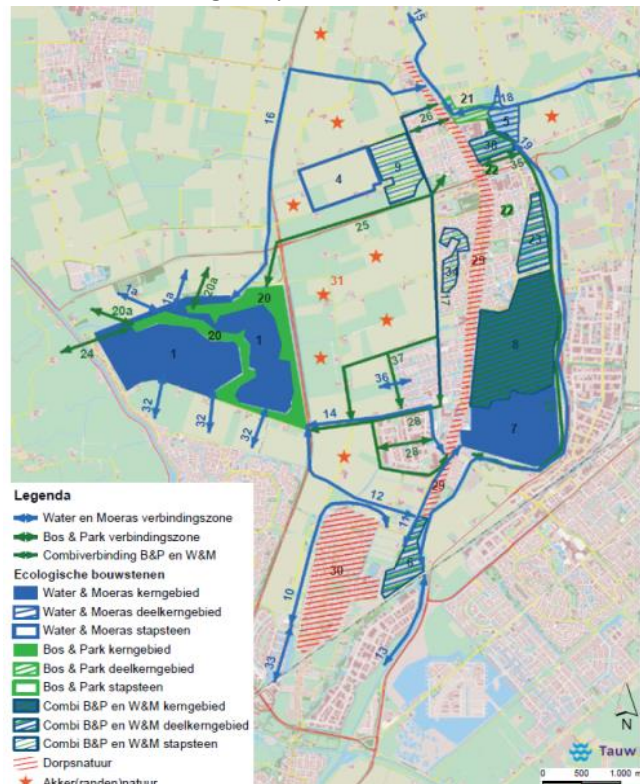

Uitsnede uit kaartbeeld Visie Langedijk ontwikkelt met water. Op de kaart zijn in blauw bestaande en in rood gewenste voorzieningen aangegeven.

Visie Langedijk ontwikkelt met water (2017)

Langedijk is een waterrijke gemeente en heeft daar specifiek beleid op ontwikkeld. Bij de visie horen een Ontwikkelingsperspectief en een actie- en projectenlijst. De visie is grotendeels gericht op het waterstelsel in het dorpenlint. Voor Geestmerambacht en Groene Loper benoemt de visie de volgende ambities:

- ontbrekende schakels in het waternetwerk oplossen, waaronder een waterroute door het gebied Groene Loper, als verbinding vanaf de plassen tussen Alkmaar en Sint Pancras naar Broek op Langedijk (Oosterdel) en Zuid-Scharwoude (Noorderplas). Hiervoor zijn 2 mogelijkheden: binnendoor met een verbinding langs de Twuijverweg of met een verbinding in de vorm van sluis of overhaal naar het kanaal nabij de Twuijvermolen.
- ruimte bieden aan recreatieve voorzieningen en functies op en langs het water als bijdrage aan de economische vitaliteit van Langedijk. Meer bezoekers van buiten betekent meer lokale werkgelegenheid. In de wijze waarop ruimte voor kleinschalige en grootschalige recreatie wordt ontwikkeld, wordt nadrukkelijk steeds naar de verbinding met het water gekeken.
- Goede water-land verbindingen (waaronder tussen Noord & Zuid-Scharwoude en Geestmerambacht) stimuleren het gebruik van water en van voorzieningen op het land en aan het water.
- Recreatiegebied Geestmerambacht is als bovenregionale trekpleister aangeduid. Het recreatieschap beoogt de recreatieve mogelijkheden verder te versterken. Het is een uitdaging de voorzieningen in het recreatiegebied te verbinden met het aanbod in het lint van Langedijk. Gemeente en recreatieschap verleiden bezoekers tot een langer verblijf en spreken verschillende doelgroepen aan. De beoogde vaar- en fietsverbinding in het deelgebied de Groene Loper zijn onderdeel van de uitbreidingsplannen van het recreatieschap.
- Als actiepunt is opgenomen: versterken samenwerking tussen ondernemers Geestmerambacht en ondernemers in de dorpen en samenwerking tussen recreatieve ondernemers onderling.

In de visie Langedijk is gebruik gemaakt van de ecologische structuurvisie Langedijk (2012) waarvan het kaartbeeld ook nuttig is voor Geestmerambacht.

I. 'het groene mirakel', Ontwikkelingsvisie uitbreiding recreatiegebied Geestmerambacht (2005) (pdf opvraagbaar via info@geestmerambacht.nl)

De geldende visie uit 2005 heeft de koers uitgezet voor de verdere ontwikkeling en uitbreiding van het recreatiegebied. Vanwege het vele werk dat verzet moest worden voor de uitbreiding is de visie

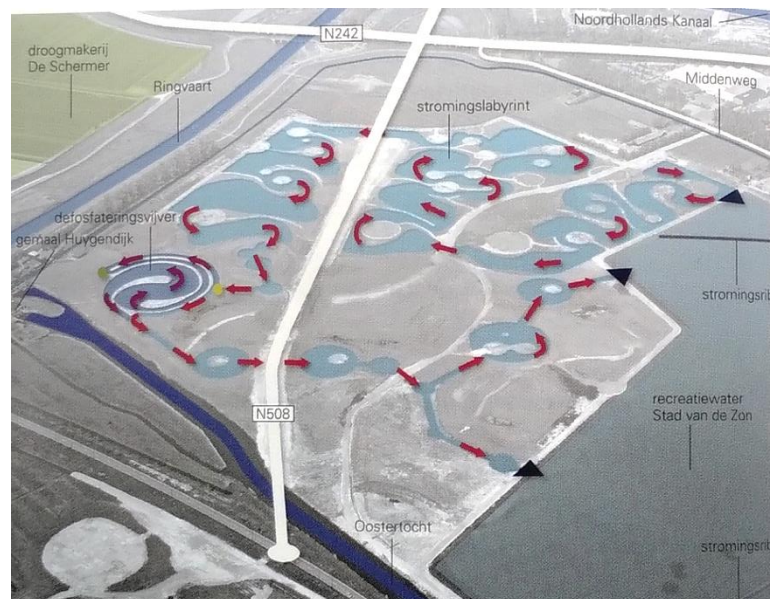
uitvoerig en bevat veel nog steeds relevante gebiedsinformatie. De hooflijnen uit die visie blijven belangrijke uitgangspunten om verder op te ontwikkelen en bij te sturen op actualiteit:

- Geestmerambacht is primair bedoeld voor recreanten uit het HAL-gebied;
- [de uitbreiding] moet druk op de kust verminderen, o.a. door een snelle fietsverbinding;
- het gebied is goed bereikbaar (aantrekkelijke en veilige verbindingen), openbaar toegankelijk en vooral gericht op extensieve openluchtrecreatie, met enkele intensieve voorzieningen;
- de recreatieve opvangcapaciteit is minimaal 10-20 personen/hectare op één dag (normaantal);
- streven naar een jaarrond gebruik;
- verder vormgeven van de Groene Loper als groen-blauwe recreatieverbinding naar Langedijk en Heerhugowaard.

Een groot deel van de beoogde ontwikkelingen is uitgevoerd. Op een aantal onderdelen is nog een slag gewenst (bijv. Groene Loper) of zijn keuzes gemaakt voor een andere groene ontwikkeling (bijv. natuurbegraafplaats). Ook zijn er nieuwe ontwikkelingen die om betere inbedding (NNN) vragen of om nieuwe verbindingen (met Park van Luna). De nieuw op te stellen visie voor Geestmerambacht zal hier rekening mee houden en goede, nog niet uitgevoerde elementen uit de bestaande visie overnemen.

J. Ontwerplan Park van Luna (Bureau Hosper, 2007)

Bij de ontwikkeling van Stad van de Zon zijn wonen, werken en recreëren geïntegreerd. Het Park van Luna is bij aanvang al als onderdeel ontworpen van de groene doorsteek tussen de Schermer naar Geestmerambacht. Naast de ruimtelijke kwaliteit heeft in het bijzonder milieukwaliteit aandacht gekregen. Duurzaamheid in ruime zin: duurzaam bouwen, energievoorziening, waterbeheer, mobiliteit en ecologie. Met daarbij volop ruimte voor park, strand, sport en evenementen. Door Park van Luna (en Stad van de Zon) loopt de Middenweg en tussen Park van Luna en Oterleek ligt de Jan Glijnisweg. Beide wegen zijn oude polderlinten met stolpboerderijen door de Heerhugowaard, als onderdeel van het oorspronkelijke inrichtingsplan van de droogmakerij (1631).

De waterplas (2003) is geïsoleerd van het omringende polderwater en wordt gevoed met regenwater en enig kwelwater. De circulatie en natuurlijke zuivering in het stromingslabirint (zie afbeelding) zorgen dat het water zeer schoon is en geschikt om te zwemmen. Het Huygendijkbos bestaat uit heuvels (van zand uit de plas), bosschages, boomweides en is rijk aan ecologische gradienten en overgangen. Alle deelgebieden zijn met een dicht netwerk van routes voor fietsers, wandelaars, skaters en kanoërs met elkaar en met de woongebieden verbonden.

Voor het schap zijn onderzoeken uitgevoerd naar eventuele bezuinigingen in beheer en onderhoud, een efficiëntere uitvoeringsorganisatie en gebiedsmarketing (verdienmaatregelen). Deze onderzoeken zijn onderdeel van een Transformatieplan Geestmerambacht. De aanbevolen kwaliteitsslagen (quick wins) uit de onderzoeken zijn door het AB in gang gezet, o.a. rondom planning groot onderhoud, de meerjarenbegroting en in de samenwerking tussen RNH en deelnemende gemeenten.

Daarnaast heeft het AB besloten een uitvoeringsplan op te stellen voor het in de markt zetten van de 'merken' GAB en Park van Luna (zie hieronder kopje gebiedsmarketing). Ook is besloten te experimenteren met kleinschalige, tijdelijke pilots van commerciële activiteiten, inclusief procesafspraken met gemeenten om initiatieven van ondernemers als pilots mogelijk te maken.

Er is een plan van aanpak opgesteld om de volgende vragen te gaan beantwoorden:

- wat wil het schapsbestuur (bestuurlijk, organisatorisch, ruimtelijk en commercieel) op de langere termijn met het recreatieschap?
- wat zijn qua recreatie demografische ontwikkelingen en behoeften van de inwoners?
- welke opgaven zijn er voor onze regio, waar het recreatieschap op moet inspelen?
- Wat willen de participanten financieel en organisatorisch bijdragen?

Gebiedsmarketing

Het bovengenoemde onderzoek naar verdienmaatregelen was gericht op een vernieuwde inzet van gebiedsmarketing (H2X Communicatiemakers). Het onderzoek heeft aangetoond dat er veel kansen zijn om Geestmerambacht - inclusief Park van Luna - aantrekkelijker in de markt te zetten om ondernemers aan te trekken. Dat wil zeggen, voor een toekomstbestendige exploitatie van het recreatiegebied Geestmerambacht is het wenselijk om de commerciële ontwikkeling en inkomsten komende jaren vergroten. Mogelijkheden hiertoe zijn onder meer het aantrekken van evenementen en de exploitatie van de locaties Paars en Zuidpunt.

Bevindingen Geestmerambacht

- De huidige gebruikersgroepen komen uit de directe omgeving (met name uit gemeenten Alkmaar en Langedijk) en zijn diverse leeftijdsgroepen. Er wordt voornamelijk gewandeld, gefietst, gezwommen en de hond uitgelaten. Gemiddeld bezoekt een persoon 5 keer per jaar het Geestmerambacht.
- Beeld organisatie wijkt af van imago van het Geestmerambacht met name op gebied van uitstraling van en beleving in het recreatiegebied.
- Huidige programma sluit niet voldoende aan op behoefte klanten: recreatiegebied wordt als saai ervaren, weinig te beleven, horeca wordt slecht gewaardeerd. Gebied biedt vooral outdoor mogelijkheden. Er is geen duidelijke positionering.
- Horeca en activiteiten zijn van buitenaf en op social media (bijna) niet zichtbaar.
- Volgens ondernemers en bezoekers liggen de kansen om de beleving te verbeteren op het gebied van waterrecreatie, groepen en zakelijk gebruik.
- Lage besteding t.o.v. andere vergelijkbare recreatiegebieden in Noord-Holland.

Bevindingen Park van Luna

- De huidige gebruikersgroep komt voornamelijk uit de gemeente Heerhugowaard en bestaat grotendeels uit vrouwen in de leeftijd van 35 jaar en ouder.
- Huidige activiteiten die ondernomen worden zijn wandelen, fietsen, planten/dieren bekijken, hond uitlaten en spelen. Gemiddeld bezoekt een persoon 3 keer per jaar het Park van Luna.
- Beeld organisatie wijkt af van imago van bezoekers, want er wordt nauwelijks gebruik gemaakt van waterrecreatie en het Park van Luna wordt niet als groen gebied ervaren.
- Bezoekers en ondernemers hebben nog geen duidelijk beeld van het recreatiegebied.
- Het programma van Park van Luna sluit nog niet volledig aan op behoefte bezoekers:
 - sfeer ontbreekt doordat het recreatiegebied als een open en grijs (met name geasfalteerde paden) gebied wordt ervaren;
 - Een welkome aanvulling zijn horeca om te loungen, kindvriendelijke -indoor en outdoor-horeca en regionale evenementen voor de hele familie.
 - Ook voor inspanning ziet men kansen; outdoor activiteiten voor groepen zoals een bedrijfsuitje of familiereünie in een sfeervol park.
 - op het gebied van bereikbaarheid, veiligheid, ervaring schoon gebied en zichtbaarheid van het park (fysiek als online).

Voor beide gebieden geldt dat ondernemers worden afgeschrikt door de gemeentelijke procedures (en de doorlooptijd daarvan) om activiteiten op te starten in het recreatiegebied.

Conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek

- Park van Luna en Geestmerambacht worden door ondernemers en bezoekers als twee verschillende type recreatiegebieden gezien:
 - Het beeld van Park van Luna is een lokaal, open en 'grijs' gebied met een strand.
 - Geestmerambacht wordt als een groen, groot, rustig en natuurrijk recreatiegebied ervaren, maar regionaler en met een andere doelgroep.
- Voor het bereiken van de doelstellingen is de aanbeveling van H2X deze gebieden apart en duidelijk te positioneren en als een apart merk in de markt te zetten, zodat bezoekers en ondernemers een onderscheidend beeld hebben van beide gebieden.
- Ondernemers zien met name mogelijkheden bij waterrecreatie, groepsactiviteiten en horeca in het zakelijk segment.
- Door meer diversiteit in het gebiedsprogramma aan te brengen en ruimte te bieden aan commerciële activiteiten indoor en outdoor, zullen de bestedingen van bezoekers gedurende het gehele jaar stijgen. De functie van beleving en ontmoeten kan men ondersteunen met tijdelijke activiteiten als evenementen en pop-up horeca als foodtrucks.
- Randvoorwaarden als een vraaggericht en divers gebiedsprogramma, veilig gevoel bij bezoekers, schoon gebied en (fysieke) zichtbaarheid van activiteiten en horeca, zijn belangrijke elementen om de gebieden te blijven ontdekken.
- Gezamenlijk met ondernemers en belanghebbenden invulling geven aan noodzakelijke randvoorwaarden: veilig en schoon park en de zichtbaarheid van het hele gebied, zowel fysiek als op online en social media (bestaande communities).

L. Inspiratiedocument 'Life Energy' (uns, groundforce, november 2018)

geestmerambacht.nl/media/recreati Noordholland/org/4/pictures/activiteiten/geestmerambacht/181105_life_energy_booklet_finalv2-screen.pdf

Als aftrap voor de visie, om de potenties van Geestmerambacht en Park van Luna te tonen, is inspiratiedocument 'Life energy' opgesteld. De verdere ontwikkeling van beide gebieden is erop gericht deze ook voor toekomstige generaties waardevol te laten zijn en duurzaam te kunnen beheren, met nieuwe vormen van exploitatie. 'Dit doen we niet door vergezochte plannen te ontwikkelen, maar door verder te bouwen op de kernwaarden die al in de gebieden besloten liggen,' schrijven de opstellers van het document.

De ambitie is dat de kwaliteit van de gebieden verbetert en ze onderling beter worden verbonden en door nieuwe netwerken te bouwen 'rondom' deze gebieden: kennis, relaties, draagvlak.

- Belangrijke boodschap: groengebieden rond de stad zien als nutsvoorziening. Een essentiële infrastructuur voor ons leven, die ons energie geeft voor de toekomst, met mogelijkheden voor beweging, sport en ontspanning in nabije natuur. Geestmerambacht en Park van Luna kunnen oplaadpunten voor de huidige (drukke) tijd worden.
- De huidige patronen in verstedelijking veranderen: stad en natuur in samenhang ontwikkelen; en daarvoor kunnen groengebieden een helende werking hebben.
- Duurzame energie heeft ruimte nodig, maar is niet altijd gewenst in groengebieden; natuurbehoud dicht bij de stad.
- Hoofdlijnen Geestmerambacht: sport, ontspanning, natuurbeleving. Zonering:
 - natuur (kleimeer als belangrijkste voorbeeld voor natuur van hoge kwaliteit),
 - cultuur (maak de energie rond het meer zichtbaar d.m.v. kunst),
 - carpe diem (festivals zoals indian summer meer verbinden met het gebied),
 - verstillig (rustgevende ervaring die je energie geeft).
- Hoofdlijnen Park van Luna: stadspark voor de omgeving; was voorloper in duurzame energie; toegroeien naar voorloper in circulaire energie. Zonering:
 - zonzonabidders (letterlijk en figuurlijk, ook door plaatsing showcase hoe zonne-energie in recreatiegebieden opgewekt kan worden),
 - stadsfilter (watersysteem ervaren, maar ook tijdlijn richting circulaire energie plaatsen),
 - eetbaar bos (maak kinderen bewust van voedselproductie en betrek de ouders bij ontwikkeling en onderhoud ervan).
- Groene Loper tussen Geestmerambacht en Park van Luna: versterken als recreatieve as.

Energie als leidend beginsel

Energie is wat mens, natuur en samenleving (ver)bindt. Het is een inspiratiebron, energie kan in al zijn vormen een overkoepelend thema worden, voor nieuwe vormen van recreatie die gebiedseigen zijn. Mystieke, spirituele energie voor het Geestmerambacht en circulaire, duurzame energie voor het Park van Luna. Hoewel de regio de belangrijkste gebruiker is van de recreatiegebieden, kunnen de gebieden met een focus op topkwaliteit van energie in al zijn vormen op termijn ook bovenregionale aantrekkingskracht krijgen.

Door verder na te denken over de mogelijkheden van Life Energy, ontstaat ook ruimte voor nieuwe ambities. Zo kan het een ambitie zijn om bijvoorbeeld alle gebouwen en ondernemingen energiepositief te maken, dat elektrisch vervoer de norm is in beide gebieden, en dat de waterkwaliteit van hoog niveau is. Hier kan ook een wisselwerking ontstaan tussen de gebieden. Niet alleen Park van Luna is energiepositief en heeft topkwaliteit water, ook Geestmerambacht. En vice versa kan Park van Luna wat betreft recreatie de nadruk krijgen op gezondheid en daarmee het verbeteren van de leefomgeving en levensverwachting – in sport, horeca en ontspanning.

Van 1.0 naar 2.0: Geestmerambacht

Geestmerambacht heeft veel in huis maar het lukt nog onvoldoende alle kwaliteiten over te brengen. Qua landschap is de geslotenheid een uitdaging: het gebied is ingericht als besloten en intiem, maar dit zorgt ook voor ontoegankelijkheid. Als je eenmaal in het recreatiegebied bent zie je de kwaliteit, maar je moet er eerst komen. De Groene Loper kan een rol spelen in betere wisselwerking tussen beide recreatiegebieden. Daarnaast kampt Geestmerambacht met een stoffig imago, het is vooral iets waar ouderen heen gaan en de horeca is onder de maat.

Het inspiratiedocument nodigt uit om het Geestmerambacht naar een hoger plan te tillen op een aantal kenmerken:

- verder uit laten groeien tot dé regionale locatie voor outdoor sport en fitness. In plaats van een fitnesszaal is het gebied de locatie – het gebied heeft geen gebouw hiervoor nodig. Onder andere wordt verwezen naar de sprint-triatlon rond Geestmerambacht (2017).
- Het Indian Summer is een intiem festival met nationale uitstraling. Het heeft een breed draagvlak en kan daardoor een inspiratiebron zijn voor nieuwe concepten in het gebied – en zo herhaalbezoek genereren. De gedachte en het gevoel hiervan kan het hele jaar zichtbaar zijn. Ook in het verlengde een of meer kleinschalige festivals, bijvoorbeeld gelinkt aan een natuurfenomeen, interessant voor zowel jongeren als ouderen.
- Meer mensen verleiden te genieten van de parkachtige locatie, met natuurlijke oevers en inspirerende natuur van hoge kwaliteit rondom Kleimeer. Natuurbeleving en verstillings als ontspanning en om even onderdeel te kunnen zijn van de natuur (wandelen, hardlopen, sportvissen).
- Meer sturen en inrichten op wisselwerking en multifunctionaliteit: waar functies nu nog afzonderlijk zijn deze meer vermengen. Bijvoorbeeld door mystiek en levensenergie als verbinding te nemen en te denken in vier complimenterende kwadranten:
 - **Carpe diem** aan de noord- en oostkant van het gebied verwijst naar de uitbouw van mogelijkheden voor plezier en ontspanning (festival, horeca, waterrecreatie).

- **Verstilling** (memento mori) verwijst naar de zuidkant van het gebied: natuurbegraafplaats en omliggende terreinen en zuidkant van de plas. Reflectie, spiritualiteit en de cyclus van het leven kunnen hier tot uiting komen. Een nieuw horecapaviljoen jaarrond kan tevens dienst doen als kapel voor de natuurbegraafplaats.
- **Cultuur**: op specifieke korte momenten in het jaar kunstinterventies. Zo wordt de mens in de digitale samenleving zich weer bewust van de natuur in zijn nabijheid.
- Inspirerende **natuur** van hoge kwaliteit om te beleven, met het Kleimeer als een van de belangrijkste voorbeelden.

Van 1.0 naar 2.0: Park van Luna

Stad van de Zon is als voorloper (eerste CO2-emissieneutrale wijk van Nederland) inmiddels 'een van de vele initiatieven' geworden. De sterke link met energie en duurzaamheid blijft echter en de daarmee potentie om dit uit te bouwen. Park van Luna is een stadspark en strand, vooral voor gezinnen uit de regio. Hoewel Park van Luna moderner is dan Geestmerambacht is de waardering van bezoekers lager. Voor de bewoners is vooral rust van belang. Een unieke kwaliteit van Park van Luna is de zwemkwaliteit. Het natuurlijke zuiveringssysteem in de vorm van een stromingslabyrint zorgt op duurzame wijze voor een verbeterde kwaliteit van het water.

Het inspiratiedocument nodigt uit om Park van Luna te innoveren op een aantal kenmerken:

- Park van Luna en Stad van de Zon hernieuwd tot voorloper maken: circulair op alle vlakken: energie, gezondheid, vervoer, afval, water e.d.. Daarbij samenwerkingen zoeken met regionale (kennis)partners: Energy & Health campus in Petten, Energy Innovation Park Alkmaar.
- Het waterfiltersysteem in Park van Luna is uniek en zorgt voor een goede waterkwaliteit. Dit kan ter inspiratie dienen voor andere recreatiegebieden, die bijvoorbeeld onder druk van toenemende droogte te kampen hebben met verslechtering van de zwemwaterkwaliteit.
- Een eetbaar bos om mensen bewust te maken van voedselproductie. Door bewoners nauw te betrekken bij de ontwikkeling van dit gebied, ontstaat een bos waarvan het eigenaarschap bij de directe omgeving ligt.
- De voorbeelden rond zonne-energie, een eetbaar bos, en het stadsfilter vermengen met recreatieve ervaringen.

